

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45, år Vrigstad

Innehåll:

Uppgifter om meddelaren sid 1.
Dagsverken på Lundholmen sid 2-3.
Byskomakare sid 4.
Begravningsbruk sid 5.
Nässlor Svar på frågelista L.U.F. 28 sid 6.
Lingonris mot värk sid 7.
Linodling och linberedning sid 8-11
Spinna ull sid 12.
Ko kliva över stål efter kalvning sid 13.
Stål i vaggan hos nyfödd sid 13.
Havande kvinna och slakt sid 14.
Ont öga sid 14
Få bort vårtor sid 14
Sägen om kyrkklocka sid 15.
Tvillingoxar vid kyrkbygge sid 15
Bergtagna sid 15
Skattsägen sid 16

ACC. N:R.

M. 6760:

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född årc:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ankomstvarsel sid 17
Dödsvarsel sid 17.
Husförhör sid 18
Väderleksmärke sid 18
Fråga göken sid 18
Att mälta säd sid 19
Dra björk sid 19
Segerhuva sid 19
Lisa i Finshult sid 20
Julhög sid 21
Såkaka sid 21
Halm på golvet julafton sid 21
Skjuta påskkärningar sid 22
Ta sanket sid 22
Nödåret 1868 sid 22—23
Botemedel, när barn ej ville äta sid 23
Räkneramsa sid 24
Danslek sid 24

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6760

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Tattare sid 25

Historia om en knalle och smålänningar sid 26

Ordstäv och talesätt sid 27

Slåttergubbar, Arnica montana sid 28

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6760 : /

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Frk. Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppgifter om meddelaren:

Hilda Karlssons fader var gammal Vrigstadbo, född 1850, torpare som hans föräldrar var. Modern kom från Kronobergs län och var piga på Lundholmens gods, när hon lärde känna fadern, som gick dagsverken där. Han bodde då på Moen, ett torp som hörde till Lundholmen och som hans föräldrar hade. När han sedan gifte sig flyttade han över till ett annat torp, Planen, där Hilda Karlsson föddes. Hon har hela sitt liv bott i Vrigstad och har ej gjort några längre resor annat än till angränsande socknar. Hennes läsning utgöres huvudsakligen av de dagliga tidningarna samt div. illustrerade tidskrifter. Dessutom innehar hon en gammal läkarebok från 1700-talet: "utgifwën av Joh. Joh:son Haartman,..... tryckt, Åbo, hos Joh. Christoph Frenckell, 1765."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6760:2

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Under Hilda Karlssons fars och farfars tid hörde samtliga torp i trakten till Lundholmen, så torparna fick göra vissa dagsverken på godset. "Rydbeck ägde Lundholmen då i fars barndom. Han gick där som trädgårdspojke och fick 2 styver om dagen. Fattigt och besvärligt var det för torparna då när dagsverken skulle göras. Allt skulle dessutom göras för hand ty inga maskiner funnos på den tiden. Kvinnfolken skulle också göra vissa dagsverken på sommaren speciellt vid slåttern och skyren."

"I slått och skyr" = i slåtter och skörd.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760:3

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dagsverken på Lundholmen: " Klockan 3 på morgonen fick di i min fars tid stiga opp och gå på logen å tröska. Di kanske fick en bit bröd eller en bit fläsk eller sill, vad som fanns, innan di gick ut. Se'n fick di inget förrän dagvard - frukost -, då det vankades sill och potatis eller välling. Tröska skulle di som sagt göra i ottan. Se'n fortsatte di med annat arbete. Middagen bestod vanligen av kokad mat, rotmos eller kål eller må'n soppa. Kvällsvarden av gröt, som kokades på blandmjöl - råg och havre -. Di la' sej tidigt på kvällarna och steg upp tidigt om mornarna. Min gamla faster steg upp sommar som vinter klockan fem. Alla barn fick hjälpa till med varjehande. Farfar var sträng, han så honom vågade di ej göra emot. Det var diciplin på ungdomen på den tiden."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760: 4.

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Byskomakare.

Hilda Karlssons morfar hade varit byskomakare i Östra Torsås, Kronobergs län. "Gustaf hette han men efternamnet det har jag aldrig hört. Han dog när min mor var 13 år och hon hade varit 91 år nu om hon levat." Det var alltså år 1868 han dog inte fullt 50 år gammal. Han gick från gård till gård och lappade och gjorde nya skor, spec. vid helgerna hade han mycket att göra. Dom budade honom från ena gården till den andra. På kvällarna fick någon av ungarna sitta och lysa honom med en tjärsticka. "Håll upp ljuset!" brukade han säga, om stickan brann dåligt och ungen somnat till.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760: 5.

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Begravningsbruk.

Om någon inom bekantskapskretsen dog brukade man förr utanför varje gård, där man känt den döde och ville hedra honom, lägga kors av granris på vägen, där liktåget skulle gå fram.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760:6.

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Svar på frågelista L.U.F. 28 Nässlorna i Folklig Tradition.

Den vanliga benämningen i trakten är nässla. "Etternässlorna har jag aldrig hört att man använt; det är ju ogräs." Smånässlor plockade man på våren och kokade till nässelkål. Endast toppen användes. Till hönsen har man gett nässlor, blandat med kli och mjöl.

Tro om nässlor: "Inte annat än att det är en nyttig mat och innehåller mycket järn."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760:7

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hilda Karlsson har hört talas om att de förr i världen kokat lingonris och använt mot värk, spec. reumatism. " Glasmästare Anderssons på Mörkadala här i Vrigstad, far till Maria Ek och Åke Eks fars mormor och morfar. Di använde bl.a. lingonblad mot värk."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M 6760:8

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år C:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om linodling och linberedning.

"Förr var det vanligt att alla bönder här sådde lin. Far sådde lin både här på Sjövik och dessförinnan också när han innehade torpet Planen."

Linet såddes på Carolinadagen och på tämligen fet jord, om det skulle bli bra. När så fröet i det närmaste var moget, ryckte man upp det med rötterna - detta kallades att "ruska hör"- varefter man lade det att torka så att fröet mognade till. Sen repade man av alla knopparna på en repa - dessa skulle sedan beredas till linfrö - och därefter breddes linet på en klövervall där det skulle ligga, tills det var lagom rötat. Togs sen upp och torkades på stång i kärvar.

När det var torkat grävde man en stor, över en meter djup grop - de som hade bastu torkade det inne i den - , över gro-
pen breddes linet på ett par stänger, och så stod man och vände linet med händerna och höll elden i gropan nere så att det ej tog eld i linet . När det var färdigt skulle det brötas /brytas/:

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6760:9.

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en lång bråta användes att knäcka linet. Sen skäcktades linet, man vände och drog och slog linet tills "locken" blev riktigt klar och fin och alla skevorna kom bort. Då var det färdigt till försäljning. Det som skäcktades av kallades "skäcktefall" och det spann man till grovt garn, till handdukar o.s.v.

Skulle det sedan spinnas, måste "locken" först häcklas. Det första man drar av kallas "toppblånor", där man sen ännu längre kallas nästa "Finblånor". Det man sedan har kvar i handen, det är tågor det. Det är det finaste på linet och kallas tåggarn. Med det kan man spinna så fint att man kunde använda tråden till sytråd.

Spinna blånor: Man har en "totte" och sätter blånorna på. "Totten" var en skalad furutopp, kraftig och liten. Den sattes på spinnrocken; man måste ha en tråd på rullen för att fästa första linet vid men sen gick det av sig själv att spinna.

Samspånad: Man toppar först av blånorna och sedan häcklas ihop både tågor och finblånor. Det ger ett starkt och vackert garn.

Tågorna slutligen spinner man till drälldukar och finnare handdukar.

Skriv endast på denna sida!

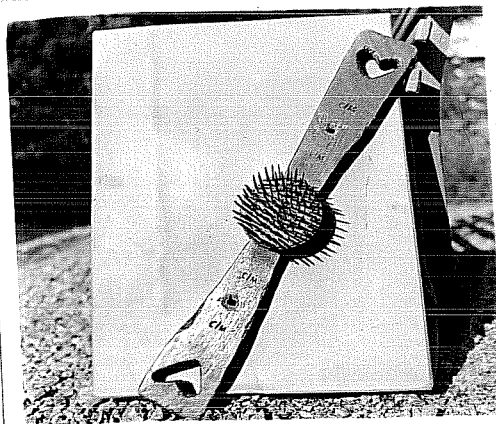
ACC. N:R.

M. 6760:10

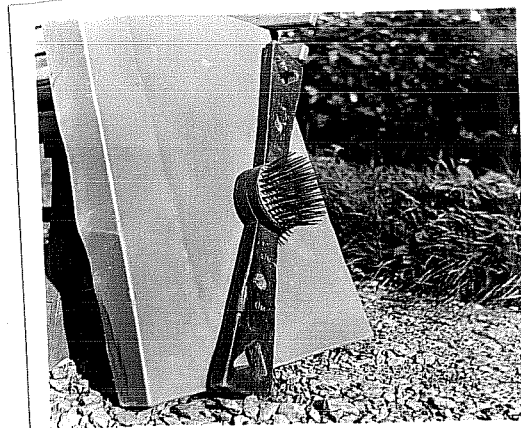
Landskap: *Småland*
 Härad: *Västra härad*
 Socken: *Vrigstads*
 Uppteckningsår: *1940.*

Upptecknat av: *Aina Jönemarkers Lund*
 Adress: _____
 Berättat av: *Hilda Karlsson*
 Född år *ca 45* år i: *Vrigstads*

LUNDS UNI
FOLKMINNE
ARKIV

*Häckla ; gammal i Hilda Karlssons
 farföräldrars barndom.*

Totte

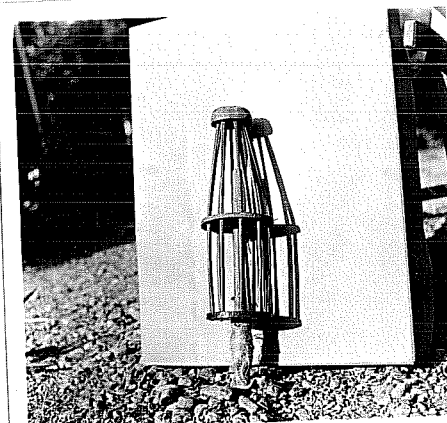

Fig. II.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 6760:11

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När garnet var spunnet skulle de bykas med asklut, björkaska:
Aska lades i en säck i ett byckar på en roste, pinnar som lades
kors och tvärs, ett lakan breddes över och därpå lades garnet,
sedan man skållat upp det i hett vatten. Kallt vatten slogs på
så att askan och garnet blev uppblött. Tappen togs ur karet och
så kallbykte man några timmar och öste alltefter vattnet rann.
Sedan slogs den kalla luten i en gryta och kokades upp varefter
man varmbykte i ett par timmar. Så skulle garnet sköljas, klappas
och vattendragas. När det torkat, skulle det hängas ut till blek-
ning i vårsolen, helst medan någon snö ännu var kvar. Därefter
var det färdigt för vävnad.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6760:12.

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Spinna ull:

Man kardar ullen väl - sedan den är rentvättad - och rullar den i semlor. När man sedan spinner släpper man litet i sänder av semlan. Drar man ut semlan långt blir ju tråden finare. Så tvinnas trådarna ihop till två- eller tretrådigt.

ACC. N:R.

M 6760:13

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född åP:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Följande har Hilda Karlsson hört berättas om sina farföräldrar, som bodde på torpet Moen, Vrigstad, arrende under Lundholmen; fr. 1800-talets början.

När en ko kalvat måste hon kliva över stål när hon släpptes utanför ladugården för första gången.

När en barnunge var född, smusslade di litet stål - en fällkniv eller något annat vad di fick tag i, som var stål - i vaggan för att ungen ej skulle bli bergtagen, innan det blev kristnat. "Jag vet, att när min äldsta bror föddes, hittade min mor en fällkniv i vaggan och den hade min farmor stuckit dit i den tron, att trollen annars skulle komma åt att byta ut ungen mot en trollunge."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760:14

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år: 45 år; Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Havande kvinna fick ej vara med vid slakt, " ty di ansåg att om hon blev upprörd kunde barnet få lyte. Om hon t.ex. vispade blodet, kunde barnet få "elektriska anfall" = fallande sot."

Ont öga:

Om en sån person ser på en gris, så ville den sej inte se'n/blev inte frisk och kry/. Så det fanns folk som inte ville låta ngn titta på sina svin.

Få bort vårtor: " Snickarns flicka, Margit var full med vårtor på händerna. Fru Granberg sa' att hon skulle ta lika många ärter som hon hade vårtor och slänga ärtorna i en brunn. Så skulle vårtorna gå bort."

Svar på fråga
lista L. U. F. 126

(opullatändigt!)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760:15

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sägen:

Det skulle ha funnits 3 kyrkklockor förut i Vrigstads kyrka. En skulle ha flugit bort och sänkt sig i Slättsjön / en mörk ochyster sjö med gungfly till botten i närheten av Vrigstad/.

När en kyrka skulle byggas, spände di två tvillingoxar för en vagn med en sten på och se'n fick oxarna gå vart di ville. Där di stannade, byggdes kyrkan och stenen lades med i grunden.

När bergtagna - di som gått vill i skogen - fick höra kyrkklockorna ringa blev di sig själva och råkade hem.

Skriv endast på denna sida!

M. 6760:16

ACC. N:R. _____

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sägen:

Vid torpet Moen, inom dess ägor finns en damm, Koppar-
dammen. Där skall en skatt finnas gömd. Enligt frk. Granfelts
utsago var det munkarna från Nydala, som grävt ner skatten och
som hade en gång därifrån och till klostret i Nydala, enligt
Hilda Karlsson skulle det nog ha varit en ägare till Lühholmen
som grävt ner den. I varje fall hade Hilda Karlssons far hört
- "om det hänt när han var barn, kan jag ej säga, men han visste
namnen på dom också" - att två stycken hade försökt få tag i
skatten. Enligt frk. Granfelt hade den ene av dem varit soldat.
Di pumpade och pumpade för att få bort vattnet och fick inte lov
att tala under tiden. Men till slut sa' den ene: "Nu har vi den
snart!" - Då kom där en stor ful hund. Di blev förskräckta och
släppte kistan, som försvann i djupet. Där skall den finnas än.
Den ene av skatt-grävarna - soldaten - blev vansinnig efter det.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760:17

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ankomstvarsel:

"När min far levde, hörde ja' ofta att någon tog i dörren.
Strax därefter kom far."

Dödsvarsel:

En väninna till Hilda Karlsson har berättat, att när hon
var ung flicka såg hon en gång vid korsvägen bortanför Boda ett
liktåg draga fram. Hon bodde då på torpet Fällan.

Samma väninna berättade också att hon en gång drömt att
hennes morfar - han hette Nöbelin, var arrendator på Lönshult,
kunde slöjda - gjorde en liten likkista. Ett par dar därefter
dog ett litet barn i en grannfamilj och morfadern fick beställning
på en likkista åt den lilla. Kistan blev likadan, som hon sett
den i drömmen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6760:18

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år C:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Husförhör:

En gång om året höll prästen husförhör - det hände i Hilda Karlssons föräldrars barndom - och då fick alla i hushållet gå fram och läsa utantill och innantill i katekesen. Förhören hölls i gamla skolan i Vrigstad.

Väderleksmärke:

När spindelväv är utbrett på buskar och granhäckar tidigt på morgonen, blir det en vacker dag.

"Första gången di hörde göken gala, skulle di fråga, hur många år det dröjde innan di blev gifta, och sen räknade di gångerna han gol, tills han hörde opp."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6760:19

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Att mälta säd:

Man blötte säden - det skulle vara korn - och lät den ligga tills den grodde. Då torkades den i ugn, rostades och därefter krossades kornen till mäلت.

"Dra björk":

Andra lysningsdagen hugger di en björk och drar fram den till gården samt ropar fram lysningsparet. Blev di då bjudna på mågot, högg di sönder björken till småved åt paret. Men blev di ej förplägade gillrade di opp björken, så di ej kom ut eller något liknande. Högg sönder den, de' gjorde di i alla fall inte.

Segerhuva: Om den, som var född med segerhuva gick omkring ett ställe, där det var eldsvåda, så slocknade elden.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6760: 20.

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lisa i Finshult:

" Det var en gumma, som botade sjukdomar. Lisa i Finshult kallades hon. Om di hade ett sjukt djur och di hade en tofs av djurets hår, och hon luktade på det, så visste hon sedan, hur hon skulle göra djuret bra. Och di påstod också, att hon var duktig. Fästfolk kom till henne, om det var någon fnurra på tråden, för att hon skulle rätta till det åt dom, och säga, om di fick varann eller ej. Hon levde då ännu i min barndom."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760 : 21.

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julhög: "Vid jul fick vi barn julhögar och di bestod av flera sorters bröd allt efter råd. Den grövsta kakan underst och en vetekrans överst. Av vetedeg gjorde man figurer, som ställdes bredvid julhögen. Se'n brukade vi sätta dessa figurer i fönstren över julhelgen."

frägelista
L. U. F. 25

Såkaka:

Man skulle spara en kaka av julbrödet och gräva ner det i säden och det brödet skulle sedan ätas upp av dem som sådde på våren.

frägelista
L. U. F. 25

Halm bredde man ut på golvet vid jul och barnen lekte i den. På julafton lade sig hela familjen i halmen och sov där till juldagsmorgonen. "Men det var varken i min eller mina föräldrars tid."

H. E. 3

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760:22

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skjuta påskakäringar: Det gjorde man på dymmelonsdag och påska-
aften.

Ta sanket:

En påskakäring steg upp på en gödselhög och skrek: "Så
långt som detta ropet höres, så är sanket mitt." Då var det en
bonde, som hörde ropet, tog sin bössa och sköt karingen där bak
och ropade: "Så långt som detta skottet går så är det ditt."

Nödåret 1868:

"Det talade min far om. Då var det så'n missväxt, säden var
så kort att di fick räfsa ihop det och fick inte en enda nek. På
hela sommaren regnade det inte. Vi fick blanda bark i brödet.
Vitmossa blandades också i och därav gjordes ett slags välling.
Så kokade di vassvälling med havfemjöl och vatten. Ett par ske-
dar mjölk över var bra om di kunde få, men annars fick barnen äta
det som det var. I Kronobergs län skulle det ej vara så fattigt

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760:23

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- det talade min mor om -- där var det rikare med korn, ty havre användes ej så mycket där som här. På ett ställe i Småland drog en skara kvinnor en madavagn till en stad långt bort - jag vet ej om det var Karlshamn eller Karlskrona - och hämtade mjöl. Det tog dom en vecka. Någon annanstans på närmare håll fanns det ej mjöl att hämta."

"Min far talade om, att hans mor, Lena på Moen, fått råd av en gumma, när hon beklagade sig över att pojken - det var min far det! - ej ville äta. - "Jo, det skall ja' säga dej, ta en levande lus och lite' hönsadynga och blanda i de' i maten utan att han vet om de' ." - Ja, ja' ska' baka lite' plättar, ty de' tycker han om, sa' Lena på Moen. Men far, som hade hört allt var inte hungrig när plättarna va' gräddade."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6760 : 24

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Räkneramsa:

"Ene, bene, buse, bapp - Du slapp; Ene, bene, buse,
bapp - Du slapp o.s.v."

Danslek:

- Deltagarna tog i ring och dansade och sjöng:

" Roligt, roligt skall det bli
Resa till Amerika.
Hej, sjung hopp falleralla la
Resatill Amerika.
Staden är av röda gull
Där finns gossar sköna.
Vill man sig en gosse ha
Få man fyra, fem fallera! "

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M 6760:25

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Tattare bodde förr i Hjälmseryd. För c:a 50 år sen for di omkring och tiggde. Och fick di ej nå'tt så skrämde di fruntimren, så di ej vågade annat än ge dem. Di kom en gång på Moen och ville ha ull och mat och foder och allt till hästarna. I min barndom fanns det en tattare, som hette Svarte Kalle och som påstods kunna trolla, han bodde i Älmhult. Hans dotter, Svarte Kallas Maja Stina, kunde också trolla, åtminstone skrämde hon jämt folk med det, så att di gav henne, vad hon ville ha. Min far, han var ej rädd för dom utan körde ständigt ut dom. När di satt på lasset hela tattarehögen, knöt di nävarna åt far och skrek: "Aktare du pojke, vi ska' göra nå' t med dej!" Men aldrig hände det nå' t med far inte! "

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760:26.

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstads Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år c :a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En knalle kom en gång till en bondgård på kvällen. Han blev lovad nattlogi mot att han hjälpte till att tröska morgonen därpå. På natten steg bonden upp och vred fram klockan några timmar. Så väckte han dem och alla steg de upp och började tröska. Knallen tittade och tittade efter solen men det blev ej dager på länge ty de hade ju stigit upp mitt i natten och tröskat. Till slut sa' knallen: "Om det någonsin skulle bli dager, något som jag aldrig tror, så aldrig kommer jag mer till en bondgård i Småland och tröskar."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760:27

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år: 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

" Man skall inte köpa grisen i säcken."

" Höra och lära hjälper mången till ära."

" Det ä' gott att ha sin frihet", sa' Brante, när han brände
opp tröjan.

" Det är hett **te** mitt", sa' Kvasta-Pelle, när stugan brann.

" Det kommer igen", sa' bonden, som gav grisen fläsk.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6760:28

Landskap: Småland Upptecknat av: Aina Jungmarker
Härad: Västra härad Adress: Lund
Socken: Vrigstad Berättat av: Hilda Karlsson
Uppteckningsår: 1940 Född år C:a 45 år Vrigstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Slåttergubbar, Arnica montana:

"Varför di kallas Slåttergubbar? Jo, di va'de sista blommor, som blommade på ängen, så när di mognade, var det tid att slå. Samtidigt brukar blomma ett annat slags blommor på hög lång stängel, di brukar kalla dem "räffsekäringa". "

"Burmänner, det namnet har jag aldrig hört!"

27 sidor

Skriv endast på denna sida!